

Studium:	Bakalářské studium
Studijní program:	Technologie a management v dopravě
Specializace:	Technologie a řízení dopravy
Název předmětu státní závěrečné zkoušky:	PROVOZOVÁNÍ DRÁHY A DRÁŽNÍ DOPRAVY
Předmět:	Povinně volitelný
Zahrnuje předměty:	Provozování dráhy a drážní dopravy I. – III.
Akademický rok:	2025/2026
Počet otázek:	15

1. Principy regulace provozování dráhy a drážní dopravy v ČR

- právní rámec - národní předpisy (Zákon o dráhách, prováděcí předpisy), drážní správní úřady
- stavba dráhy, stavba na dráze, křížení dráhy, obvod dráhy, ochranné pásmo dráhy

2. Legislativa EU pro provozování dráhy a drážní dopravy

- nařízení, směrnice, rozhodnutí – oblasti úprav, základní charakteristiky
- vztah vnitrostátních právních norem, právních předpisů EU a mezinárodních smluvních dokumentů a jejich implementace do českého právního řádu

3. Řízení a zabezpečení dráhy a drážní dopravy

- dopravní a návěštní předpis (D1, část první) – návěsti a návěstidla, jejich členění, rychlostní návěštní soustava, posun
- zjednodušené řízení drážní dopravy, radioblok – základní charakteristiky, princip řízení dopravy
- dispečerské řízení dopravy – z hlediska provozovatele dráhy a dopravce

4. Přístup na železniční dopravní cestu v ČR z pohledu dopravce

- licence - podmínky pro její získání, platnost
- další podmínky pro přístup na ŽDC (osvědčení dopravce, smlouva s provozovatelem dráhy, žádost o kapacitu ŽDC, ...)

5. Přístup na železniční dopravní cestu v ČR z pohledu provozovatele dráhy

- role provozovatele dráhy, přidělování kapacity ŽDC – podmínky, lhůty, RNE, OSS
- principy zpoplatnění přidělení kapacity a užívání ŽDC

6. Přístup na železniční dopravní cestu v zahraničí

- legislativa EU upravující přístup na ŽDC
- manažer infrastruktury / přidělcce KDC na sítích ve vybraných zemích
- principy zpoplatnění užívání ŽI, srovnání se systémem Správy železnic

7. Drážní vozidla a UTZ

- základní členění DV a UTZ
- schvalování typu, shoda se schváleným typem, způsobilost k provozu
- způsobilost k řízení DV, licence a osvědčení strojvedoucího

8. Vlaková dynamika

- způsoby a režimy brzdění
- brzdící procenta a jejich využití, zátěžové tabulky
- pohybová rovnice, odpory, trakční výkon na obvodu kol, součinitel adheze

9. Železniční osobní doprava

- rozdělení, základní parametry (rozsahy výkonů v ČR)
- dálková konvenční, dálková VRT, příměstská, regionální
- požadavky na vozidla

10. Taktová doprava

- poptávková vs. nabídková forma služeb veřejné dopravy
- trojúhelník vozidla – infrastruktura – jízdní řád a jeho důležitost pro taktovou dopravu
- principy pro tvorbu TJŘ a ITJŘ (osa symetrie, hranový čas, princip linky, princip smyčky)

11. Mimořádné události v železniční dopravě

- kategorizace mimořádných událostí
- postup vyšetřování
- orgány dopravce a provozovatele dráhy pro vyšetřování MU; Drážní inspekce

12. Ostatní druhy drážní dopravy (metro, dráhy tramvajové, trolejbusové)

- systém řízení (rozdíly od železniční dopravy)
- začlenění do systému pozemní dopravy (preferenze zastávky, přestupní uzly)

13. Převážní proudy a určování kapacity souprav

- intenzita přepravních proudů, rozložení v čase (den, týden, rok)
- způsoby určování intenzity přepravních proudů
- vliv intenzity přepravních proudů na kapacitu souprav (vozidel), určení optimální kapacity soupravy (kvantitativní a kvalitativní hledisko)

14. Řešení nabídky provozního souboru nebo linky osobní železniční dopravy

- stanovení kvalitativních ukazatelů služeb na lince
- stanovení oběhů, turnusů a počtu personálu
- způsoby pořízení a financování vozidel

15. Ekonomické aspekty provozu linky osobní dopravy

- náklady a způsob jejich určení (dopravní cesta, trakce, odpisy / leasing, údržba, čištění, personál, přiměřený zisk, režie)
- ekonomická bilance, zisk, ztráta, kompenzace, citlivostní analýza

Literatura:

- [1] LOJDA, Jiří. *Zákon o dráhách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-756-1.
- [2] MATUŠKA, J., NACHTIGALL, P., HRABÁČEK, J. *Provozování dráhy a drážní dopravy*. Univerzita Pardubice. 2024. 978-80-7560-499-6 (elektronicky)
- [3] Správa železnic. Předpis D1 část první. Dopravní a návěstní předpis pro tratě nevybavené evropským traťovým zabezpečovačem (vybrané pasáže).
- [4] Správa železnic. Prohlášení o dráze celostátní a dráhách regionálních pro jízdní řád 2022.
- [5] Vyhláška č. 177/1995 Sb., stavební a technický řád drah, v platném znění.
- [6] Vyhláška č. 173/1995 Sb., dopravní řád drah, v platném znění.